

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

cena Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal številka 345.
2 Din Račun poštne hranilnice v Ljubljani številka 15.393

Ljubljana, 6. julija 1933

Naročnina za četrlet 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 27
Leto V

Tudi pasja moda se menja!

Kratko poglavje o pasji modi in o modnih psih

ušesi in močnim rjavo-belo marogastim dolgodelakim trupom? To je bil collie — še pred dvajsetimi leti ni smela biti nobena elegantna dama, ki se je štela za moderno, brez njega. V davnih časih je bil dober čuvaj, toda ko so ga povzdignili za modnega psa in ga vzeli s seboj v mesto — počemu naj mu bodo potem še lepe čuvajske lastnosti? Izgubil jih je in z njimi razum, zvestobo in zanesljivost.

In z njim enako vredni pred velesilo modo so se pojavili bruseljski grifon, maltezijski, bolonjski psiček, pritlikavi španijel in japonski ču — vsi so bili nekam podobni oveneli krizantemi, zasajeni v mehko svilnato košarico. Čim večjo in čim bolj zmešano dlako so imeli, tem dragocenejši so bili.

psu, križanec nemške in danske doge, angleškega mastifa, buldoga itd. O mopsu so napisali že debele knjige. Njegova letargija in večno nezadovoljstvo, njegov skrbi polni obraz, njegova lenoba in zabaveželjnost — skratka vse te lastnosti, ki jih zna ženska ceniti na zakonskem možu, so napravile iz njega ljubljenuca nemoženih dam.

In potem koder, pes, ki je lahko živel samo v dobi, ko so imeli ljudje časa in zmislja za skrbno odgajanje dlake. Okrašen s trakovi in pentljami je bil že od nekdaj na glasu najinteligentnejšega psa — v zmislu zahtev, ki jih je človek stavljal nanj. Če je bil tudi v pasjem zmislu najumnejši, je vprašanje.

Koder, collie in mops — kje so danes? Nemoderni so postali, od-

Sršasti foksterler

V začetku je bila — moda. In moda je širila valove okoli sebe. In na enem teh valov je vrgla z mnogimi drugimi stvarmi na suho tudi majhno štirinogo bitje. In to bitje je stalo tam, plašno ali predrzno, tolsto ali mršavo, visokonožnega ali kratko nasaženo, veselo ali žalostno — in cela generacija se je vrgla nanj: »Joj, kako je srčkan!« Tako je pes postal moderen.

Še včeraj je bil moderen »collie«, Saj se še spomnite škotskega ovčarja? Ozko glavo je imel s koničastimi

Collie,
pes, ki je bil
časih
moderen.

danes se
je pa moral
umakniti
drugim

Koder

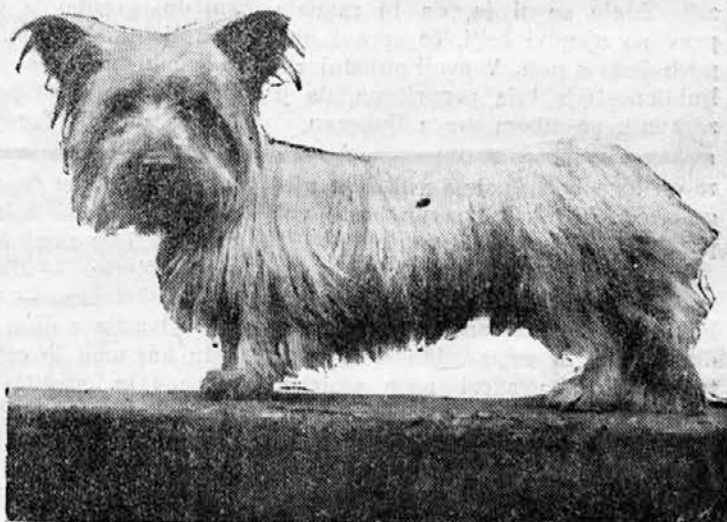
drugega skupnega kakor samo ime. Vzemimo na primer skye-terierja. Ha, ha, porečejo nergači, saj to je spet ovenela krizantema! O ne, prosim — le dobro pogledajte! Sicer ima res dlako, sivo, temnosivo in skoraj črno in dolgo, da bi človek skoraj nanjo stopil. Toda ima tudi ušesa, velika in koničasta. In če teh ne bi bilo, potem dlaka ne bi mogla, naj bi bila še tako dolga, tako popolno kakor pravcata gardina zakriti oči. In tu imate pred vsem njegovo telo — tako raztegnjeno, da človek nehote pogle-

In še prej je bil moderen angleški buldog. Njegovi vzgajalci so ga odgajali in odgajali, dokler ni postal malone širši kakor visok, dokler mu niso njegovega obraza tako potisnili nazaj, da so spodnji zobje segli čez gornjo čeljust in dokler se žival od same nakupičene moči skoraj zgeniti ni mogla. Buldog je bil v davnih časih imeniten čuvaj: nihče ni znal z govedom in biki tako ravnati kakor on. Pozneje je pa kajpada vse te lepe lastnosti izgubil.

In potem je prišel mops. Nihče ne bi na njem presodil, da je petemec srednjeveškega velikega lovškega

pihnil jih je val nove mode, in ljudje, ki so še pravkar obsipali svojo štirinogo igračko z ljubeznijo in nežnost-

Skye-terier

Zgoraj: Buldog

Spodaj: Trije francoski bullyji, buldogovi pranečaki

jo, so se brez usmiljenja odvrnili od nje in se z navdušenjem vrgli spet na kaj drugega. In kaj nam je prinesel novi modni val?

Terierja! Ne gladkega, črnobelega psa, ki si je znal svoje pravice bolj ali manj ohraniti v vseh dosedanjih modah, ne; temveč pse, ki po naši sodbi nimajo s terierji že prav nič

da, kje je še tretji par nog. Zakaj njegove noge so prav za prav samo naznačene. Pa vzemite tega psa v roke — tedaj boste začutili pod vso to dlako drobno telo, a tako trdo in mišičasto, da se ne boste nič več čudili hitrostnim rekordom, ki jih dosežejo te male živali — vzlic dolgi dlaki. In Se nadaljuje na 2. strani pod črto.

Zastrupljevalka,

Ljubezenska tragedija starikavega dekleta. --- 41 let v norišnici

Ondan je umrla v Londonu neka ženska, ki se je morala pred 41 leti zagovarjati zaradi grozovitega zločina. Njeno ime, Kristina Edmunds, je s studom navdajalo slehernega Angleža. Vsakdo jo je imel za pokvarjeno pošast, ki mora umreti. To takrat mlado dekle je bilo osumljeno poskušanih umorov; neznanim in nič huđega ne slutečim ljudem je kar na veliko zavdajala.

V družini Kristine Edmundsove je bilo že več primerov blaznosti. Sama je bila že v nežni mladosti čudaka; nobene prijateljice ni nikoli imela, pa saj je tudi zaradi muhavosti in nagle jeze nihče ni maral. Zivel je dokaj slabo in je morala vzdrževati še svojo staro mater, ki je bila prav tako čudaka in čemerna ženska. Kristina je bila od dne do dne bolj muhava in se je ogibala ljudi.

Usodno višestvo

Postarno dekle je nekoč resno »zbolelo« in poklicalo zdravnika. Ta je spoznal takoj v kakšni slabi koži je nesrečno bitje in jo je skušal razvedriti. Dekle, ki se je prej skrivalo pred ljudmi, je smatralo ljubeznivo skrb elegantnega in mladega zdravnika za globlje čustvo in se je zaljubilo vanj z vso skrito strastjo osamljenega in bolehavega človeka. Seveda se je nasproti zdravniku tako čudno vedla, da je le-ta že po nekaj obiskih spoznal usodni učinek svojega ljudomilega ravnanja.

Bolnici je ob ugodni priliki pričel pripovedovati, da je srečno poročen, samo da bi jo s tem odvrnil od nje ne blazne zaljubljenosti. Tega pa Kristini še mar ni bilo. Sleherni dan je pošiljala zdravniku goreča pisma polna bolne bojazni, da bi ji njene nagnjenja ne zameril. Ni je hotel pustiti na cedilu, ker je bil prepričan, če jo grobo zavrne, da bi mahoma docela zblaznela.

Obiskovalka s strihninovimi bonboni

Odgovarjal ji je na njena pisma, ne da bi kazal zanimanje za njeno nagnjenje. Toda Kristina si je njegova pisma krivo tolmačila. Prepričana je bila, da se zdravnik samo zaradi svoje žene noče jasneje izraziti. Zdelo se ji je, da bi ravnala prav po njegovi želji, če spravi njegovo ženo s poti. V svoji strastni zaljubljenosti je bila prepričana, da ji zdravnik na tihem vrača ljubezen.

razen tega boste potem videli še njegove oči, ki jih izlepa ne boste več pozabili!

In potem imamo scotch-terierja. Ta ni tako pretirano križan ne odgojen kakor njegov bratranec skye. Sršasto dlako ima in nenavadno dolg rep: takšen koraka skozi naše stoletje, trdno prepričan o svoji pomembnosti. Scotch je prava maskota naše dobe: ali ga še niste videli, kako samozavestno sedi v avtu kraj svoje gospe?

Ali vam je pa nemara ljubši sršasti foksterier? Ta humoristična žival, ki nas vsaj v karikaturi še spominja dobrega starega foksterierja, čeprav je po svojem značaju nekaj čisto drugega? Zanj ne obstoje več stari zakoni o telesnih udih. Teče vam, in še kako, divja, in še kako, v obup nas spravlja in še kako — in vse to na

V neki lekarni je kupila strihnin, ki se je takrat dobil še brez zdravniškega predpisa. Lekarnarju je bilo ustrezno, če si mu povedal ime in stanovanje, ker so se oblasti v danem primeru zanimala le za kupca. Kristina se je izdala za gospo Woodovo in je navedla tudi lažen naslov. Kupila je čokoladnih bonbonov ter jih ovlažila s strihninovo raztopino. Nato se je odpravila kot neznanka na obisk k zdravnikovi ženi.

Ta je bila začudena zaradi obiska tuje žene, še bolj je pa ostrmela, ko ji je nenadoma in brez povoda ponudila bonbone. Ker ji je tujka sladkorčke vsiljivo ponujala, je vzela enega in ga hotela pojesti. Toda takoj je okusila, da so grenki. Previdno, ne da bi obiskovalka opazila, je izpljunila grenko slaščico. Čez dobro uro je zdravnik preiskal sladkorček in takoj vedel, pri čem je. Ker se mu je pa zaljubljeno dekletu, ki itak ni bilo pri pravi pameti, smililo, je ni prijavil policiji, temveč ji je samo sporočil, da prekine vsak stik z njo, ker je nameravala njegovo ženo zastrupiti.

Zastrupljenja na debelo

Kristina Edmunds pa kljub temu ni nameravala pustiti namišljenega ljubavnika. Samo to željo je imela, da bi mu dokazala, da ni bila ona tista ženska, ki je skušala njegovo ženo zastrupiti s strihninom.

V njenih bolnih možganih se je rodila strašna misel. Da bi bila dokazana njena nedolžnost, bi moral zdravnik zvedeti, da so tudi drugi ljudje dobili s strihninom namazane bonbone. Po vsem Londonu se mora to zgoditi, še bolj po vsej Angliji! Takrat menda ne bo več dvomil, da so bonboni, ki jih je ponudila njegovi ženi, prišli po nesrečnem naključju v njene roke in da jih je že zastrupljeno kupila.

Nekega dečka je poslala v bližnjo trgovino, da ji prinese zavoj čokoladnih bonbonov. Previdno jih je doma namazala s strihninom in jih vrnila trgovcu s pripomnjo, da ji je ljubša druga vrsta sladkorčkov. Ta vražji zločin je ponovila še pri nekaterih drugih trgovcih, tako da je v teku nekaj dni preplavila ves London z zastrupljenim blagom.

Kmalu nato so se trumoma javljali ljudje, ki so po zauživanju bonbonov oboleli. Trgovce z bonboni so

tak način, da se nam zdi, kakor sploh ne bi imel udov! In človek se nanj niti srditi ne sme! Njegov veliki stric airedaleterier — doma iz Aire-Talesa na Škotskem — in foksova mama sta ustvarila z njim dovršeno čudo.

In kaj nam je ostalo od buldogov, mopsov in mastifov? Bully, produkt francoske reje, bully z netopirskimi ušesi, bully, dekoracijska žival s skromnimi umskimi zmožnostmi.

Vse to nam je prinesla moda. In to nam je karakterizacija naše dobe: sršasti foks — vedrost brez sentimentalnosti; skyeterier in scotcheterier — veselje nad originalnostjo; bully — nagnjenje k ornamentaliki. Sredi med njimi vsemi pa hodi svojo pot, ne meneč se za modo ne za njene muhe — jazbečar na svojih kratkih nogah...

ki je v blazni ljubezni morila nedolžne ljudi

prijeli, češ da prodajajo pokvarjeno blago. Nikdo še takrat ni slutil, da so sladkorčki zastrupljeni. Šele ko je neki osemletni deček nenadoma umrl in so zdravniki dognali zastrupljenje s strihninom, se je pričela policija energično zanimati za stvar.

Sama se izda

Ker so bili prodajalci slaščic in tudi izdelovalci bonbonov povsem nedolžni, kar so kmalu dognali, so povprašali, kdo je v bližnji preteklosti kupil ta strašni strup. Kupca z imenom Wood niso mogli po vsem Londonu najti. Kristina Edmunds je pa policiji sama olajšala poizvedovanje. Nekega dečka je poslala v lekarno po knjigo, kjer so zapisani kupci strupov, in je iztrgala list, na katerem je bilo zapisano od nje navedeno ime Wood. Lekarnar je to takoj opazil, policija je pa na njegovo takojšnjo prijavo kaj lahko zvedela, kdo je poslal dečka po knjigo prodanih strupov.

Pri sodni obravnavi so prečitali vsa pisma, ki jih je zastrupljevalka pisala zdravniku. Zdravnika so poklicali za pričjo; izjavil je, da je Kri-

Naš pravi domači izdelek!

stina Edmunds umobolna. Tudi izvedenci so potrdili mnenje svojega tovarniša in izjavili, da sirota ni odgovorna za svoje strašno dejanje. Sodišče je oddalo postarno dekle v umobolnico, kjer je prebivala celih 41 let in je vso to dolgo dobo sanjala o svojem lepem ljubimcu, ki mu ni bilo sojeno, da bi mu postala žena. *

Ugrabljen, da napiše roparjev življenjepiš

Ugrabljenja so v Mandžuriji na dnevnem redu. Skoraj edini kruh mandžurske policije! Nikdo se več ne razburja zaradi njih, tudi zaradi odkupnine ne. Nedavno se je pa vendar nekaj zgodilo, da je ves Harbin poln šušljanja.

Neki ameriški žurnalist se je odpravil na svoj običajni sprehod po ulicah Harbina, na nabere tvarine za svojo dnevno brzojavko uredništvu svojega lista. Komaj se je oddaljil nekaj korakov od svojega stanovanja, se je ustavil tik njega temno pleskan avtomobil. Prijazen glas je vprašal: »Mister Nelson?« Novinar je pokimal, takrat so pa že skočili iz avtomobila trije moški in ga bliskovito zbasali v limuzino. Na obraz so mu natakneli krinko in ga kloroformirali.

Ko se je Nelson zbudil, je sedel v sobi šefa največje mandžurske roparske tolpe. Njemu nasproti je sedel roparski glavar, ki ga ljudje že celih deset let poznajo pod imenom »Harbinski pes«. Vsa dežela se trese pred njim. Prijazno je začel »Harbinski pes« pogovor. »Čital sem Vaše članke, pravljico lepo pišete! Poklical sem vas zato, da vas prosim, da pišete o meni knjigo. Mislim namreč življenjepiš. Pripovedoval vam bom vse iz svojega življenja in bom tudi z denarjem podprl izdajo knjige!«

Tako je moral Mister Nelson sedeti pet celih dni v glavnem stanu roparjev in neprestano pisati. Niti sanjalo se mu ni, kje je. Še za hip ni smel iz hiše, sicer so mu pa stregli in dvorili kakor kralju. Celotajsko strojepisko so mu dali.

Slavni ropar je po končanem pisanju z vso natančnostjo pregledal rokopise in je bil videti zelo zadovoljen.

Da bi Nelson mogel v Harbinu in ostalem svetu dokazati resničnost te pustolovščine, sta se s »Harbinskim

pso» skupaj fotografirala, povrh je pa dobil še pismeno potrdilo o namenu ugrabljenja.

Ko je bilo vse to opravljeno, so Nelsonu z vso prijaznostjo potisnili spet kloroformno masko na obraz. Zbudil se je doma v svoji postelji. V levem žepu je našel poleg rokopisa cel šop dolarskih bankovcev kot prvi obrok plačila roparskega glavarja.

Manjša izguba

Ogledoval si je sobo in povsod kaj našel, kar mu ni bilo všeč. Pred vsem cena. Toda gospodinja ni hotela popustiti.

»Izpod 500 Din tako lepe sobe s tako modernim pohištvo ne morem oddati,« je energično dejala.

»Premislite vendar,« je ugovarjal, »saj je tudi za vas bolje, če mi jo oddaste za polovično ceno. Če potem izginem, ne da bi kaj plačal, boste imeli škode samo 250 Din, tako bi je pa imeli 500 Din!«

Gospodinja je izprevidela, da ima novi najemnik prav, in je pristala na 250 Din.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršni vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Trojanski konj

Berlin, v juniju.

Res se časih še dogajajo čudeži. Kdor jih hoče doživeti, se mora imenovati Pavla, mora biti pravcata butara, ki je prišla naravnost iz kmečke idile snažit okna v Berlin. Pri tej se torej čudež še zgodi.

Dva mlada možakarja v čednih modrih surkah privlečeta na vrh stopnic ogromen spalni divan, ga postavita pred vrata, nerodno mečkata svoji čepici in sramežljivo privlečeta račun. »Saj bo tukaj prav pri Timpejevih? Prinesla sva divan, pa nama noben hudič ne odpre!« — »Kakšen divan?« vpraša Pavla začudeno. »No, tega-le tu!«

Gospoda je na počitnicah, stanovanje zapuščeno. Pavla strmeče občuduje široki patentni divan, ki sta ga moža sopihaje prinesla na vrh stopnic. Pripovedujeta Pavli, da je gospod Timpe naročil ta divan po svojem okusu in načrtu in da ga je skoraj že vnaprej plačal. Plačilo vnaprej da je zmerom dobro jamstvo.

Pavla ni imela nobenih pomislekov. Odprla je varnostno ključavni-

co, potrdila prejem divana in računa neke velike tapetniške tvrdke in velela možema, naj postavita divan na hodnik. »Bog vari, da zadeneta ob omaro!« Postavila sta svoj tovor na tla z vzklikom, »je že v redu, lepa gospa!« Nato sta odšla.

Štiriindvajset ur kasneje. Za pet ran božjih, kakšno je pri Timpejevih. Nepopisno! Pisalna miza razbita, omare s silo odprte, preprog in srebrnine ni, in vsa posteljina je izginila.

Vse stanovanje je izropano — »strokovnjaško« — meni gospod policijski komisar, ki si je zadevo ogledal. Ugotovil je: prvič so roparji prenočevali v gosposkih posteljah, drugič nikakor ne na novem divanu, tretjič so vse pokradene stvari »eksportirali« čez balkon, in četrtič »gospodična, ali vi sploh veste, kaj je to: trojanski konj?«

Pavla je obupana, ne more ziniti nitj besede.

»Tale patentni divan, to, dragica moja, je trojanski konj!«

Bernardinec Rino

Vratislava, konec junija.

Med Kirschbergom in Löwenbergom je velik zidan nasip. Po svoji idilični legi je postala ta pokrajina priljubljeno okrevališče in letovišče, ki ga zlasti cenijo izletniki in letoviščarji. Stanujejo po večini v Grumau ali pa v Mauer-Waltersdorfu, najljubše sprehajališče jim je pa vzdolž ogromnega nasipa.

Pod nadzorstvom vzgojiteljice sta bila na letovišču tudi oba otroka ravnatelja Ludwiga iz Schweidnitza. Vsi trije so stanovali v Mauer-Waltersdorfu. Deček je štel pet let, deklici jih je bilo štiri. Ker se otroka za noben denar nista hotela ločiti od svojega najljubšega prijatelja, velikega bernardinca »Rina«, je ravnatelj h koncu dovolil, da sme tudi Rino z otroki na letovišče. Po vsem okolišču so že poznali ljubka otroka, ki se nista nikoli brez Rina sprehajala. Sledil jima je zvesto za petami.

Ko sta otroka pred nekaj dnevi trgala rože ob zajezeni vodi, je hotel neustrašni deček odtrgati lepo cvetko tik ob globoki vodi. Vzgojiteljica je bila ravno za nekim grmom in ni mogla videti otroka. Na gladkem kamnu je dečku spodrsnilo in padel je naravnost v vodo. Sestrica je obupno zavpila, vzgojiteljica je pa vsa v skrbeh nad otrokovim jokom v skoku pritekla. Toda nikjer ni bilo videti rešilnega čolna, niti človeka, ki bi se pogal za otrokom v globoko vodo. Deček je bil izgubljen. Toda takrat je Rino gromko zalajal, kakor bi hotel vsemu svetu povedati o nesreči. Hkratu se je v velikem loku zagnal v vodo v pomoč svojemu malemu prijatelju. Deček se je že potapljal, ko ga je Rino, divje plavajoč, dosegel. Z neverjetno previdnostjo je zagrabil s svojimi ostrimi čekani dečka za obleko in ga z dvignjeno glavo prinesel nad vodno površino do obrežja.

Z vseh strani so se zgrnili ljudje okoli dečka in psa, ki sta bila mokra kakor miši. Strmeli so, kako previdno je Rino položil ubožčka na

obrežje in mu zlizal vodo z obraza in obleke. Deček si je prav kmalu opomogel. Še istega večera so poslali v Schweidnitz dolgo brzozavko s poročilom o Rinovem junaštvu. *

Prisotnost duha

Varšava, junija.

Stanislav Wilczek je srečal na stopnicah svoje hiše moža z veliko zvito preprogo na rami, ki je počival na stopniški ploščadi. Stal je tako, da se ni dalo reči, ali je namenjen na vrh ali pa nese težko preprogo iz hiše. Wilczek ga je ogovoril:

»Kam pa, kam?«
Možakar si je Wilczeka pozorno ogledal in odvrnil: »Poročnik Nawrath se danes vseli.«

Wilczek je ostrmel in delavca prav neprijazno nahrulil: »V tej hiši stanujem samo jaz, semkaj se ne vseli nikdo, tudi vaš poročnik nec.«

Žrebanje za nagrade našega nagradnega natečaja se bo vršilo nepreklicno

dne 20. julija ob 3. uri popoldne

v prostorih Delavske zbornice, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Opozarjamo vse naše cenj. naročnike, ki jim je potekla naročnina, posebej pa še naše tekmovalce, da poravnajo svoje obveznosti najpozneje do 15. t. m.

Uprava Družinskega tednika

Delavec je prav nerodno izvlekel iz žepa zmečkan listek in z vprašujočim glasom prečital ime ulice in številko hiše. Wilczek je zmignil z rameni in menil: »To bi že držalo, toda še bolj drži to, da se v mojo hišo nikdo ne vseli.«

Poplača zvestobo!

Davno že ste spoznali njegovo vrednost — Schichtovo terpentinovo milo je nenadomestljivo.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

..ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

ST.12-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

Delavec je zastokal: »So mi že spet zapisali kriv naslov. Saj njim je vseeno, ko jim ni treba nositi.«

Zadel si je preprogo na ramo in se napotil s kratkim: »No, pa ne zamerite« mimo Stanislava Wilczeka po stopnicah nizzol.

Ko je šel Wilczek skozi veliki salon je z grozo ugotovil, da je zmanjkalo največje in najdragocenejše preproge, dragocenega »Buchara«. Skokoma je stekel po stopnicah, toda o delavcu, »ki so mu zapisali krivi naslov«, ni bilo več ne duha ne sluha. *

lent in zdelo se mu je celo, da je rojen za samostojnega krčmarja. Denarja za to pa seveda ni imel. Nikakor mu ni šlo v račun, da bi se kot natak potikal po restavracijah in kavarnah, zato je napeto iskal potov, kako bi na mah prišel do denarja, da si uredi svojo gostilno.

V Mariji D. je našel rešilnega angela. Bila je to premožna dama prikupne zunanosti, toda bila je še nekaj: bila je 19 let starejša od njega in je imela po treh zakonih že dokaj prakse. Teh okolnosti se pa mladi gospod Petersen ni ustrašil, zlasti ker mu je utajila 11 let in en zakon. Vzel jo je.

Čez nekaj časa je pa slišal, da ni njegova žena samo 8 let starejša, temveč 19, da ni bila samo dvakrat poročena, temveč trikrat. Zamislil se je. V svojih psiholoških premišljevanjih si je nad vse živo predstavljal, kakšen bo njegov zakon po dvajsetih letih. Tako žive so bile njegove predstave, da se ga je lotila malodušnost in je vložil tožbo za ločitev zakona. Visoko sodišče pa — in v tem je zanimivost te prigode — je bilo takega mnenja: Poročil se je iz gmočnih ozirrov in nikakor ne iz ljubezni. Če ji je odpustil dva zakona, ji bo pač še tretjega. Če mu je žena — in to zaradi njega samega — zamolčala 11 let, je to storila zgolj zaradi ljudi, ne pa z nagibom, da bi njega varala.

Mladi mož, mladi krčmar in zakonski mož mora torej ostati pri svoji ženi, čeprav točno ve, kakšen bo njegov zakon, bolje njegova zakonska polovica, čez dvajset let, ko bo sam šele 44 let star.

O pravilnosti sodne razsodbe je pa dovoljeno menda vsakomur njegovo mnenje.

Ženina starost

Kodanj, junija

Kodanjško sodišče je nedavno objavilo zanimivo razsodbo. Štiriindvajsetletni gospod Petersen je imel ta-

Takšna sreča!

Novela

Neki mož je stopil iz hiše. Pri kolporterju je kupil večerni list. Spotoma je časopis prelistal in zdajci glasno vzkliznil: »Nemogoče! Takšna sreča!»

Obraz mu je zasijal. Male in velike gubice in gube so postale vesele, ozke črte in iz njih je govorila neizrekljiva sreča. In kaj šele usta! Ali ste že kdaj videli taka smejoča se, prijazno raztegnjena usta?

Kdo najde danes v časopisih tako osrečujoče stvari, da pozabi ves svet okoli sebe?

»Takšna sreča!«

Mož koraka naprej, s časopisom pred nosom. Tedaj se zaleti v neko žensko z otroškim vozičkom. Otrok zaveka, žena jame zmerjati, in takrat ji pade iz rok neki zavoj. Mož se skloni, hoče ga pobrati, žena se skloni in ga takisto hoče pobrati. Tako trčita z glavama skupaj.

Žena se prime za glavo, otrok veča, mož pa venomer govori iste besede: »Takšna sreča!«

»Kakšna sreča naj to bo, če prvrnete tujo žensko in skoraj ubijete njenega otroka! Saj ste zblazneli!«

»Ne,« reče mož. »Jaz sem namreč Janez Stržen, knjigovodja, in to je tista sreča.«

To rekši razgrne časopis in pokaže s prstom na neko mesto, kjer je bilo natisnato z debelimi črkami:

SREČNI GLAVNI DOBITNIK NAŠE

VELIKE NAGRADNE KRIZANKE

je gospod Janez Stržen, knjigovodja,
Kolovratova ulica št. 27.

Dobil je prvo nagrado 3000 Din in se naproša, la jo dvigne na blagajni uprave.

»In to ste vi?« vpraša žena. »Ali to vendar še ni razlog, da bi razbili otroški voziček in spravili mater z njenim otrokom v življenjsko nevarnost.«

Toda gospod Janez Stržen je nič več ne poslušal. Naprej gre, naglo in odločno. Njegovi koraki postajajo čedalje večji, po ozkih ulicah kar teče, da si skrajša pot. Čisto brez sapa je že. Kako dolgo že ni bil tako gibčen! Saj je pa tudi zadnjih pet in dvajset let zmerom po isti poti hodil v pisarno. Vsak dan isto. Mesec za mesecem enako. Leto za letom brez izpremembe. Pet in dvajset let brez slehernega doživljanja! In zdaj teče. Gospod Janez Stržen, knjigovodja, se zažene domov in preskoči kar po tri in štiri stopnice. Človek ga ne bi spoznal. Žena Berta stoji v kuhinji in lika.

Njen mož plane noter, vrže časopis na kuhinjsko mizo, sam se pa čisto izčrpan zgrudi na stol in reče samo tole: »Ná, Berta, beri!«

In Berta, njegova mala in debelušasta žena, vzame s svojimi rdečimi zdelanimi rokami časopis v tresoče se roke, prebere in vzklizne: »Ne, takšna sreča!«

Tri ure nato sedita gospod Stržen in njegova žena še zmerom v kuhinji in se posvetujeta, kaj naj z denarjem napravita. Misel, da bi ga nesla v banko, oba energično zavrneta. On kot knjigovodja ve, kaj se tam vse lahko zgodi, in ona — ona pa niti trenutek ne misli drugače, kakor njen dobri, pametni Janez, veliki dobitnik nagradne križanke

»Denar bova izdala,« reče gospod Stržen, »drugače človek nima nič od tega. Tako ga bova izdala, da bova pozneje zmerom na to mislila, tudi ko ga več ne bo. Potovala bova! Peljala se bova na morje in tam ostala nekaj dni, ogledala si bova vse, pokrajino, nebo in morje. Tudi zemljevid bom vzel s seboj. To bo imenitno! In potem nama ostane še dovolj denarja za majhen belo lakiran plinski štedilnik.«

Gospa Berta je vsa srečna. Njen Janez je vendar od sile iznajdljiv, zraven pa še tako praktičen. Z denarjem ume ravnati, kakor da bi vse svoje življenje ne počel drugega, kakor samo razmišljati o vprašanju: kaj napravim s tremi tisoči Din!

Pozno zvečer ležita oba v postelji. Gospod Stržen utrne svetiljko na nočni omarici. Obrne se na levo stran, gospa Strženova leži že na desni strani, ker namreč samo na desni lahko zaspi, in oba šepčeta tiho pred se: »Ne, takšna sreča!«

Drugi dan gre gospod Stržen kakor običajno v pisarno. Toda njegov korak je prožen, kakor pomlajen. V pisarni so na mah vsi okoli njega. Vsi mu čestitajo, pristrčno mu stiskajo roko, tipkarica, potnik, sluga, celo blagajnik, gospod Čufar, ki ga je drugače zmerom nekoliko od zgoraj gledal, reče, trepljaje Stržena po ramenu: »To je pa res sreča!«

V opoldanskem premoru gre gospod Stržen v upravo lista. Tam potegne časopis iz žepa, jame šumno listati po njem in ko najde, kar je iskal, se obrne k vratarju. Le-ta ga malomarno pošlje v drugo nadstropje, vrata številka 38. Tam sedi suhljata, z neverjetno dolgim in ošiljenim svinčnikom oborožena ženska in ga vpraša, ne da bi dvignila oči z mize: »Prosim?«

Gospod Stržen je razočaran. Danes mu je že toliko ljudi čestitalo k veliki sreči, da kar ne more razumeti, zakaj je ta dama tako nebrižna. S tihim glasom ji pove svoje ime in poklic in nato skoraj izzivaje upre svoje srečne oči v sivolaso damo.

Drobna usta gospodične se raztegnejo v oglat nasmešek. »Nate, vi srečnež, teh tri tisoč Din. Prosim, podpišite!«

»Da, srečnež sem res,« reče zadovoljno gospod Stržen in skrbno zganje bankovce. Vsakega posebej. En tisoč, dva tisoč, tri tisoč Din.

In potem odhiti po stopnicah.

Današnji dan je za gospoda Stržena zelo slavnosten. Na potu domov se mu pridruži celo gospod Čufar. Pogovor se jame kajpada sukati o velikem dogodku.

Zdajci pa postane gospod Čufar nekam nemiren in seže prijateljski gospodu Strženu pod pazduho. Izpočetka govori nekoliko obojavljaje se, počasi pa postanejo njegove besede vse trdnješe in samozavestnejše.

Pripoveduje mu, da je v hudi stiski, da je njegova žena že delj časa bolna, da mu plača ne zadošča, in da je zato poskusil srečo pri kvar-tah. Pa to ni bila sreča, ravno narobe, izgubil je. No, ne ravno preveč, tisoč Din bi bilo naposled v primeri z dobitkom gospoda Stržena prava malenkost, tako rekoč komaj stotina.

»Ne,« reče gospod Stržen, »tretjina.«

Da, gospod Stržen je že od nek-daj natančen in spreten računar, meni gospod Čufar, sploh je podjetju samo v čast, a ravno zato se ga drzne prositi podpore. Naj se gospod Stržen samo vživi v njegov položaj, žena v postelji, pa dolgovi — gotovo bi si vzel življenje od samih skrbi.

Ne, ne, si misli gospod Stržen, pomagati mu moram. Tovariš mi je, vsak dan delava skupaj, in potem se nekega dne lahko zgodi, da blagajnika ne bo več, mrtev bo, ker mu nihče ni hotel pomagati. Ne, te odgovornosti ne more prevzeti.

»Pomagal vam bom, gospod Čufar,« reče gospod Stržen tiho in si misli, bom pač kupil manjši plinski štedilnik, in tudi belo lakiran ni treba da bi bil.

Gospod Čufar se z ganjenimi besedami zahvali, o rešitvi življenja govori in o večni hvaležnosti. Skrbno vzame tisočak in ga prav tako skrbno vtakne v denarnico. Na prihodnjem vogalu stisne krepko gospodu Strženu roko in se posloviti. »Moj rešitelj ste, moj najboljši prijatelj. Ne najdem besed, naj vas Bog blagoslovi za to delo.«

In tudi gospod Stržen mu stisne roko. Tudi on je ganjen, tudi on je srečen. Dalje gredoč razmišlja o morju, o sinji morski gladini in o ladjah, zraven tega ima pa globoki občutek, da je svojemu bližnjemu rešil življenje.

Doma ga sprejme žena z besedami: »Pošta, Janez,« in pokaže dve pismi.

To ni vsakdanji dogodek pri Strženovih. Toda naposled je vendar danes njegov slavnostni dan.

Zelo spoštovani gospod Stržen!

Včeraj ste od samega veselja nad svojim dobitkom zdrobili moj otroški voziček. Danes sem ga dala v popravilo, in ključavničar pravi, da bo to stalo svojih štiri sto Din, ker so vsa štiri kolesa skrivljena, in sploh voziček ni več za rabo. Moj otrok zdaj cel teden ne bo mogel na zrak, ker bo tako dolgo trajalo popravilo. Temu ste tudi vi vzrok. Prosim Vas, da mi pošljete teh štiri sto dinarjev, drugače bi Vas morala naznani. Imam na razpolago pet prič, ki so vse videle, kako ste brali časopis in se zaleteli v voziček. Še dobro, da me niste do smrti pobili, mene in mojega otroka.

Z odličnim spoštovanjem

Filipina Piškur

P. S. V paketu, ki sem ga od samega strahu spustila na tla, je bil kozarec za marmelado, pa tega sploh ne računam, ker imam sočutje z ljudmi.

»Mm, mm,« zamomlja gospod Stržen in odpre drugo pismo.

Ljubi moj dobri Janez!

Včeraj sem že mislil, da bo konec z menoj od samih bolečin. Saj veš, ljubi moj nečak, kako zelo me daje protin. Zdravnik mi je zapisal kopeli, to pa stane šest sto Din, in jaz seveda v teh slabih časih še kovača ne zmorem. Tebe, moj ljubljeni nečak, je pa, kakor ravnokar berem v časopisu, zadela redka in nepričakovana sreča, in tako mislim, da ne bo zaman, če Te prosim, da mi pomagaš, meni, edinemu bratu Tvoje ranjke matere, Bog ji daj nebesa, lajšati neznozne bolečine.

Tvoj zvesti stari

stric Jože.

Ko je Janez Stržen do konca prebral, je obe pismi nemo in v zadregi pomolil svoji ženi. Ona ju je napeto prebrala in rekla potem s čudnim usmevom: »No, Janez, saj nama še zmerom ostane tisoč Din!«

»Kako to, Berta? Kaj mar veš...?«

»Kaj, Janez? Mislim namreč, nisem ti hotela takoj povedati. Popoldne je bila namreč moja sestra pri meni, Mina, saj veš, Franc ji dela takšne skrbi. Oh, rečem ti, čisto zmešana in objokana je pritekla k meni in mi pripovedovala same grde reči o Francu. Saj je naposled vendarle njen sin, in sramota pade najo, če kdo v sosesčini zve, da je ponaredil menico na tisoč Din. Pa sem si mislila, Janez, ti si vendar tako razumeven mož, in končno tudi nama ne more biti vseeno, ali imamo sramoto v zlahti ali ne. Tako sem ji obljubila, da ji bova dala teh tisoč dinarjev. Ko bi jo bil videl, kako se je razveselila! Venomer je samo vzklizala: »O, takšna sreča!«

»Da, da,« je rekel tedaj gospod Stržen čisto sam zase. In ko se je potem izpovedal svojega razgovora z gospodom Čufarjem, je zakonska dvojica legla spat.

On se je obrnil na levo stran in ona na desno, ker samo na desni lahko zaspi.

»Lepa zavest je to, če človek lahko ljudem pomaga,« je še rekel gospod Stržen, in utrnil luč.

HUMOR

Škotska

Neki Škot, ki ga je strašno bolel zob, pride k zdravniku.

»Hm,« reče zobar, »zob mora ven!«

»Koliko pa to stane?«

»Če vas omamim, 15 šilingov, drugače pa samo 5.«

Škot premišlja in premišlja, naposled se pa odloči za omamljenje.

Zdravnik mu vbrižgne mamilo in ga odvede v predsobje, da tam počaka, dokler se ne pokaže učinek strupa, med tem pa pregleda prihodnjega pacienta.

Ko hoče zdravnik Škota poklicati v ordinacijo, da mu zob izdere, ni pacienta nikjer —

Zvečer je zdravnik v gostilni pripovedoval svojim tovarišem pri stalnem omizju, kaj se mu je pripetilo.

»Glej, glej,« meni tedaj neki njegov tovariš, »to bo najbrže pacient, ki je prišel k meni in vzlic mojemu prigovarjanju vztrajal na tem, da mu izderem zob brez omamljenja!«

On že ve!

»Torej, otroci, zdaj ste slišali, kako ponosna žival je lev, ki ga odlikujejo moč, drznost in neustrašnost. Kdo izmed vas bi mi pa znal imenovati žival, ki se je celo ta kralj živali boji?«

»Levinja!« vneta odgovori Muhovčev Mihec.

Velikopotezno

»Prosim vas, pustite me vendar s svojo kramarijo v miru! Jaz sploh drugače ne mislim in ne govorim kakor v milijonih!«

»O, oprostite! Gotovo ste bankir?«

»Kaj še — bakteriolog!«

Varčevati je treba

»Nič več me ne ljubiš! Drugače bi me vprašal, zakaj se jokam!«

»Obžalujem, srček, toda tvoje solze so me že preveč stale! V sedanji krizi moram tudi jaz obratne izdatke omejiti!«

»Slišala sem, da si se zaročila z Emilom. Tega ti pa najbrže ni povedal, da je že prej prosil za tvojo roko?«

»O pač! Dejal je, da je napravil že mnogo neumnosti v življenju!«

MOST VZDIHOV

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZEVACO

80. nadaljevanje

Ta srečanja so posebno smrtonosna opol dne, ko leži na utrujeni zemlji teža tajinstvenosti, ali pa opolnoči, ko prihajajo na dan samo vampirji in druga zlo prinašajoča bitja, ki preže na plen...

In če ste doživeli takšno srečanje, gorje vam!

Zgodilo se vam bo, da si boste na čisto nedolžnem kamenčku zlomili nogo, ali boste pa izvedeli, da vam žena umira; ali pa vam bodo ko pridete domov, povedali, da je pobegnil vaš bankir, ali pa vas čaka nevarna mrzlica...

Glejte, da izgovorite zakletev, ki je predpisana za takšne primeri!

V tistih časih so bile vraže še mnogo bolj v veljavi, kakor dan današnji.

Dandolova krsta, ki je dožuj prekrižala pot, je pomenila zanj nesrečo.

Pa tudi Altierija je ta dogodek globoko pretresel.

In ko je izprevod po kratkem postanku nadaljeval pot, sta oba zamrmrala:

»Ali je meni veljala jettatura?...«

XXXI

Roland Candiano

V noči s 30. na 31. januar so piavska soteska in dohodi v Črno jamo kazali kaj nenavadno sliko.

Strme skale in mračne poti so razsvetljevale plamenice; njih luč je fantastično plesala po stenah prepado, na katerih dnu je bobnela reka.

Okoli teh plamenic je bila zbrana množica. Utegnilo je biti kakih pet sto mož.

Vsi so bili v hribovskih nošah.

Njihovi obrazi so bili divji in razorani kakor strme pečine, na katerih so se bili zbrali.

Pogled na te može, naslanjajoče se na arkebuze, s pištolami in bodali za pasovi, je zbujal grozo in strah.

Na ploščadi pred vhodom v jame so se bili strnili v sklenjen krog.

Tisti, ki niso dobili prostora v krogu, so zavzeli mesta, kjer so pač mogli: eni so splezali na skale, drugi so posedli pod grmičevje.

In sredi tega kroga je stal v jarki luči plamenic neki mož in govoril. Stal je na nekem odru, ki so ga bili postavili v vsej naglici.

Vladala je grobna tišina.

Slišal se je samo glas moža sredi kroga.

Možje okoli njega niso z ničimer izdali, ali njegove besede odobravajo ali ne.

Toda iz njih žarečih pogledov, iz njihovih obrazov, obrnjenih k poglavarju, se je videlo, da jim sleherna njegova beseda prihaja od srca.

Ta mož je bil Roland Candiano.

V trenutku, ko smo se približali tej fantastični skupini, je ravno končaval.

Tole jim je govoril:

»Zdaj ste možje, ker ste razumeli, da velika dolžnost mož ni samo ščititi slabotne, temveč tudi napasti in uničiti mogočne...«

Zakaj, kakšna naj bo zaščita slabotnih, če človek iz strahopetnosti pusti, da mogočni obdrže svojo moč?

Najzanesljivejše, najpoštenejše in najmanj krvavo sredstvo, če hočeš zaščititi zatirane, če jih hočeš iztrgati iz suženjstva, je uničenje mogočcev.

Kadar ne bo več zatirancev, tudi zatirancev ne bo več...

To je tisto, kar ste razumeli, in zato ste možje.

Zato tudi jaz, ki vam to govorim, ne bom pristal na to, da bi vzel v roke oblast, ki mi jo hočete zaupati.

Če zmagamo, bom prevzel za šest mesecev vodstvo javnih zadev, in kot dož po imenu, a

ne po duhu, si bom prizadeval naučiti beneško ljudstvo, da je svoboda najdragocenejša dobrina, in da ne potrebuje gospodarjev, tudi dobrih ne, če hoče biti srečno... In potem se bom od vas poslovil za zmerom...«

Roland je umolknil.

Naša naloga ni presojati čudne misli, ki jih je razlagal. To prepustimo čitatelju, mi se pa omejimo samo na svojo pripovedovalsko vlogo.

Očividno so se možje, ki so bili zbrani okoli Candiana, strinjali z njim, saj ga ni nihče skušal omajati v sklepu, da bo obdržal doževsko oblast samo šest mesecev.

Povemo naj pa že zdaj, da je razvoj dogodkov v Benetkah pripravil tem možem in Rolandu Candianu samemu presenečenje.

Gotovo je le to, da je Roland govoril tako, kakor je mislil.

Toda razlogi, ki se je nanje skliceval, niso bili edino, kar mu je narekovalo njegov sklep.

Roland je mimo tega trpel za strašno boleznijo: imenovala se je naveličanost življenja.

Ljubezen do Leonore ga ne samo ni bila minila, nego je celo rasla od dneva do dneva.

Toda Leonora ne more nikoli postati njegova!

Počemu bi se potem še brigal za svet, da, počemu naj bi mu bilo tudi ljudstva mar, ki je v njem videlo tako dolgo pričakovanega rešitelja!

»Da,« je premišljal, »če zmagam, prevzamem oblast, da za zmerom ugonobim zatirance; ljudstvo naučim, kako človek postane svoboden, potem pa odidem kamorkoli, in takrat bo zame vsega konec.«

Tako je mislil Roland Candiano v tistem trenutku.

Ko je dogovoril, je stopil z odra, ki so ga bili postavili zato, da so ga mogli vsi videti in slišati.

Stopil je v Črno jamo.

Tam so se poglavarji zgrnili okoli njega.

Roland je dal vsakateremu izmed njih natančna navodila za 1. februar.

Vsi poglavarji so dobili zapoved, da morajo še tisto noč odriniti s svojimi možmi proti Benetkam, eni po morju, drugi čez laguno.

Zadnji teden je bilo odšlo že tisoč mož, ki so bili vsi zbrani v Benetkah.

V celem je Roland razpolagal z armado malone dveh tisoč mož.

A to so bili samo bojovníki!

Koliko je pa bilo še drugih: zakaj celo med beneškim ljudstvom, med mornarji, čolnarji, pristaniškimi nosači, delavci in celo med trgovci je bila velikanska večina skrivaj zanj.

Ko je bilo konec tega poslednjega in najvišjega sveta v Črni jami, so krdela jela počasi odhajati po pobočju.

Roland se je pripravljaj na pot v Benetke in je iskal z očmi svojega zvestega tovariša.

»Tu sem, gospodar,« je dejal Scalabrino.

»Pojdiva,« ga je pozval Roland.

»Hotel bi poprej z vami govoriti, gospodar,« je rekel Scalabrino.

Roland ga je začudeno pogledal.

»Trenutek,« je poprosil orjak, »naj poprej vsi naši bratje odidejo...«

XXXII

Scalabrino

Poslednji oddelki so pod vodstvom svojih poglavarjev počasi izginili po pobočju.

Povedati moramo, da so ti možje odhajali na Benetke z nekim resnim mirom, ne kakor vojaki, ki so pijani od navdušenja za bitko, nego kakor državljani idealne republike, ki se zavedajo, da gredo tvegat življenje za potrebno stvar.

Še pred nekaj leti so bili ti možje po večini navadni cestni razbojniki; toda v njih je gorela svetla luč, ki prej ali slej razsvetli še tako mračno vest: ljubezen do svobode.

Ta pojasnila in ona, ki smo jih podali v prejšnjem poglavju, so bila potrebna za razumevanje velike drame, ki se je pripravljajla v Benetkah.

»Govori!« je dejal Roland, ko je ostal sam s Scalabrinom na ploščadi.

»Gospodar,« je odgovoril orjak z neizrekljivo nežnostjo, »poslavljam se od vas.«

Roland je vztrepetal.

»Kaj hočeš reči?« je vprašal.

»Tole: vsakateremu ste dodelili svojo vlogo, samo meni ne...«

»Ti ostaneš vendar pri meni, ti me ne zapustiš...«

»Dovolite, da dogovorim, gospodar,« je povzel Scalabrino z isto globoko nežnostjo v glasu. »Sam sem si dal svojo vlogo... prosim vas samo, da me o njej ne izprašujete. Če naj izvršim to, kar sem zasnoval, je potrebno, da vas že zdaj zapustim...«

»Scalabrino!«...

»Visokost...«

»Prisezi, da se ne boš ubil!«

To pot je bila na Scalabrinu vrsta: vztrepetal je.

Toda odgovoril ni.

Roland je prijel velikana za roko:

»Tak je le res! Življenje ti je postalo nezno!«

»Visokost, ali lahko o sebi rečete, da vam je znosno? Bil sem zavržen človek, vi ste mi pa dali dušo, naučili ste me mišljenja in zato tudi trpljenja. Ko sem spoznal Bianco, sem mislil, da so se mi nebesa odprla. Bil sem siromak, ki mu ni nikoli ljubezen obsijala dna njegovega pekla... Imel sem hčer... Moje preklestvo je bilo, da sem jo vzljubil, da sem jo oboževal, in zdaj, ko je več ni — da, res je, gospodar, zdaj mi je življenje nezno... Toda nikarte misliti, da se hočem ubiti... Zame ste velika ljubezen vi, in samo to bi zadoščalo, da se spravim z življenjem... Prisežem vam, gospodar, da si ne mislim vzeti življenja... Toda to, k čemur se pripravljaj... me utegne stati smrt... in zato sem se hotel od vas posloviti... kakor da bi šel v smrt...«

»In kaj je tisto, k čemur se pripravljaj?«

»Gospodar... Prosil sem vas... da me o tem ne izprašujete...«

Roland se je za nekaj minut zatopil v tesnoben molk.

»In če se rešiš, ali mi prisežeš, da se vrneš k meni in da si ne boš skušal vzeti življenja?«

»Da, gospodar,« je resno odgovoril Scalabrino, »prisežem!... Toda, oprostite... mudi se in gledati moram, da ne pridem prepozno... zato vam rečem z Bogom, gospodar!«

Scalabrino je prvič sam ponudil roko.

Roland je razširil roke.

In moža sta se objela in poljubila v neizmerni sreči, da čutita oba isto vdanost drug do drugega, in z bolešno slutnjo, da se vidita poslednjič.

Ihtenje je zadrugnilo Scalabrinu grlo.

Potem se je pa iztrgal iz objema in izginil za skalami.

Roland se je jel sam spuščati po pobočju. Ob znožju je našel moža, ki ga je čakal s konjem.

In žalosten na smrt je odjahal proti Mestru.

Za skalami se je Scalabrino ustavil. Gledal je za Rolandom, dokler je razložil njegove obrise. Toda kmalu ga je izgubil izpred oči.

Tedaj je globok vzdih napel njegove orjaške prsi, in s počasnimi koraki se je obrnil proti skalovju, ki se je gromadilo na levi od Črne jame.

Tam je bil Biancin grob.

Grob, skrit med granitnimi skalami, med katere je bila nametana prst.

Že je na njem poganjalo divje grmičevje: ostro dehteče mastike in mirta, ki bo prihodnjo pomlad vzevetela.

Dolgo je Scalabrino stal in gledal to zelenje, potem je pa počasi zavil okoli skal, ljubeče popravil grmičevje in naravnal mirto, ki se je nagibala.

Takšno je bilo njegovo slovo od Biance.

Nikoli več ne pojde zalivat teh divjih rastlin... toda to bo poskrbelo dobrotno nebo...

Niti besedice ni rekel pokojnici v slovo...

Toda iznenada se je spustil na kolena, skrnil glavo v roke in zaihtel.

Prav takrat je žarek zadnjega luninega kraja pretrgal temo in blede obsijal ploščad.

Scalabrino se je dvignil, še trenutek postal, potem se je pa obrnil in se jel spuščati po pobočju, ne da bi se bil še poslednjič ozrl k skalam, kjer je njegova hči spala večni sen.

Do Trevisa je šel peš; očitno zato, da vduši obup, ki mu je grozil razgnati srce.

V Treviso je prispel proti jutru; tam je začutil nepremagljivo utrujenost.

Najel si je voz, ki ga je odpeljal v Mestre.

Iz Mestra do lagun je spet korakal peš; pot ga je peljala skozi gozd, kjer je Bembo zasledoval Bianco.

Naposled je prišel v Benetke: bilo je 31. januarja zvečer.

Zavil je naravnost na pristanišče na Lidu in se ustavil v prvi krčmi, kjer si je naročil skromno večerjo.

Toda jedi se je komaj dotaknil.

Ko je povečerjal, je jel čakati, s komolcema naslonjenima na mizo in z očmi uprtimi v vrata.

Ob devetih je vstopil neki mož in krenil naravnost k njemu.

Bil je v mornarski obleki.

»Prišel sem ob dogovorjeni uri,« je dejal.

»Prav,« je pritrdil Scalabrino. »Ali ste pripravljani?«

»Sem; in vi, ali imate denar?«

Scalabrino je s prstom potrkal po svojem usnjatem pasu.

Mornarju je zasijal obraz.

»Če je tako,« je dejal, »pa pojdiva.«

Scalabrino je plačal svoj zapitek in odšel z mornarjem.

»Kako mislite napraviti?« je vprašal orjak, ko sta bila zunaj.

»Kar z menoj pojdite, boste že videli.«

Brez nadaljnjih besed sta zavila vzdolž starih nabrežnih hiš.

V pristanišču so se nejasno odražali obrisi državnih ladij z jamborji in prepletajočimi se vrvmi.

Mornar se je ustavil pred neko hišo, šel v prvo nadstropje, odprl vrata in stopil v sobo. Tam je prižgal svetiljko.

Na neki pručici je ležal v platno zavit sveženj.

Pokazal je s prstom nanj in dejal:

»Prinesem sem stvar sem.«

Scalabrino je sveženj razvezal.

V njem je bila popolna oprava za mornarja, izdelana za njegovo velikost.

Brez odloga se je jel preoblačiti in odlagati svojo staro obleko.

Ko je odpel svoj usnjati pas, ga je vrgel mornarju in mu dejal:

»Poglejte, ali je v redu.«

Možak je hlastno pograbil pas, ga odprl, in začel skrbno prešteti.

»V redu, tako mi duše!« je potem vzkliknil.

Takrat se je bil Scalabrino že preoblekel v mornarja beneške republike.

»Ob kateri uri bodo vkrcali vojake?« je vprašal.

»Ob zori,« je odgovoril možak.

»Prav. Kako bova napravila?«

»Zastran tega bodite brez skrbi. Le tedaj, ko bova pristajala in bi vas kdo kaj vprašal,

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Perc, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
L J U B L J A N A

odgovorite kakor jaz... ali še boljše, nič ne odgovarjajte... Zdaj pa na pot, zakaj ob enajstih bo prepozno.«

Mornar je skrnil pas, ki je bil poln zlatnikov, pod kamenite plošče kamina, ki jih je bil očitno že poprej zrahljal, nato je pa pomignil Scalabrino. Ko sta bila zunaj, je vrata skrbno zaklenil in ključ dvakrat obrnil.

Potem sta krenila po nabrežju.

Zdajci se je mornar ustavil pred nekim čolnom.

Skočil je vanj in Scalabrino je zavzel prostor kraj njega.

Mornar se je uprl v vesla in jel veslati naravnost proti državnim ladjam, katerih obrisi so se razločili v daljavi.

Čez kakih deset minut je pokazal Scalabrino temno gmoto in dejal:

»Tistole je admiralska ladja. Tam bova pristala.«

Scalabrino je tedaj položil svojemu čolnarju roko na ramo.

»Ali hočete dober svet, prijatelj?«

»Kar dajte ga...«

»Nu, ko me spravite na palubo, vam svetujem, da se hitro odpravite na suho, če morete... in da se nič več ne vrnete na ladjo.«

Mornar se je jel tiho smejati.

»Hvala za nasvet,« je dejal. »Ravnal se bom po njem tem rajši, ker sem si prav takšnega hotel tale trenutek že sam dati... Verjemite mi, da znam rabiti oči in da marsikaj vidim...«

Čoln je takrat plul mimo zadnjega dela admiralske ladje. Počasi je zdrknil ob velikanu, ki se je pokojno zibal na valovih, in se ustavil ob nosu ladje.

Tedaj je mornar tiho zažvižgal.

S palube mu je odgovoril podoben žvižg — znamenje, ki se z njim mornarji med seboj sporazumevajo.

Tedaj je mornar pritisnil svoj čoln ob bok admiralski ladji in poiskal veliko vrv z vozli.

»Ali boste mogli splezati po njej?« je nezaupno vprašal. »Drugače vas takoj spoznajo...«

»Splezal bom,« je kratko odgovoril Scalabrino.

Mornar se je igraje zavihtel gor. V trenutku ko je skočil na mostič, je bil tudi Scalabrino že na vrhu.

»To mora biti star pomorščak,« si je dejal mornar.

Paluba je bila zapuščena in komaj za silo razsvetljena z medlimi svetiljkami, razobešenimi po vrveh.

Le straže so bile na njej: tri na levi strani ladje in tri na desni.

Scalabrino je skočil na mostič ravno v bližini ene teh straž. Brez obotavljanja je zavil proti velikemu jamborju, kakor bi mu bila paluba ladje popolnoma znana.

V istem času je mornar parlamentiral s stražo.

»Ali si ti, Giuseppe?«

»Da. Nekoliko pozen si. Kdo je prišel s teboj?«

»Ali bi hotel zaslužiti dva srebrnika?« je vprašal mornar, ne da bi bil odgovoril na zadano vprašanje.

»Če bi hotel! Saj že tedne nisem videl beliča v žepu!«

»Vidiš, zdaj ga lahko dobiš... kar vzemi... Samo pod enim pogojem: ne smeš povedati, da sva prepozno prišla.«

»Velja... In drugi srebrnik?«

»Poslušaj. Javil bom službujočemu podčastniku, da sem tu; potem bom pa izginil. Našel sem neko deklino... saj razumeš?«

»Da, da... toda koga bodo potem jutri zjutraj vrgli v železje, he? Menel!«

»Ali si čuden! Saj bom že ob štirih zjutraj nazaj!«

»Prisežeš?«

»Pri materi božji! Torej me pustiš...«

»In kdaj dobim drugi srebrnik?«

»Tisti trenutek, ko se zavihtim čez krov!...«

»Tak si nenadoma obogatel?«

»Moja nova ljubezen... razumeš?...«

Mornar se je obrnil, zapustivši stražo vso osuplo, in se vrnil k Scalabrino, ki je nepremično stal in čakal ob velikem jamborju.

»Najtežje je opravljeno!« je zašepetal.

»Drugega vam ni treba biti mar,« je odvrnil Scalabrino. »Kaj je s stražo?«

»Straža bo molčala.«

»To je dobro. Zdaj me lahko pustite samega.«

»Ohe! Kaj mar poznate ladjo?«

»Da.«

»In, če ne zamerite... kaj prav za prav pripravljate?... Osveto nad kakšnim častnikom?... Zdi se mi, da ste morali nekoč biti mornar...«

»Res je!« je pritrdil Scalabrino. »Svoje čase sem služil na ladji... Neki časnik me je takrat po nedolžnem vrgel v okovje in me dal pretpeti... Nu, izvedel sem, da služi zdaj na admiralu...«

»Aha... razmem... toda mene bodo obesili na veliko rajno, če izvedo...«

»Saj jo lahko odkurite... Ali mar niste zdaj bogati?«

»Prav imate. Torej mnogo sreče!... Tudi mene so vrgli v železje in me prebičali, in tudi jaz bi se rad maščeval, pa nimam vašega poguma... Mnogo sreče... tovariš!«

»Hvala!...«

Mornar se je vrnil k straži in mu dal drugi srebrnik.

»Pojdi! Toda glej, da boš res ob štirih nazaj... drugače prijavim, da te vso noč ni bilo...«

»Le pomiri se!« je vzkliknil mornar. Zavihtel se je čez ograjo in se spustil po vozlasti vrvi v svoj čoln. Nato je zaveslal proti obali.

Nekako sredi pristanišča je srečal večjo barko, ki je z veliko naglico plula proti admiralu.

Ko je Scalabrino ostal sam, je krenil proti veliki srednji lini.

Sklonil se je k njej in trenutek prisluhnil...

Notranjost ladje je bila mračna in zlovešča tišina je vladala v njej.

Scalabrino je pogledal proti nebu in se zagledal v zvezde, ki so migljale tam gori; potem se je pa počasi spustil dol.

Barka, ki smo dejali, da jo je mornar srečal sredi pristanišča, se je naglo bližala admiralu.

Tisti, ki jo je vodil, je nekaj zavpil proti admiralu.

Na palubi je nenadoma zavladalo živahno vrvenje.

Nato je prišel neki častnik in vprašal, kdo je.

Ko je dobil odgovor, so z admirala spustili lestev.

Neki mož v barki jo je pograbil in se jel vzpenjati po njej z naglico, ki je pričala če že ne o njegovi spretnosti pa vsaj o veliki moči in neupogljivi volji.

»Peljite me k admiralu,« je dejal kratko, ko je skočil na mostič.

Častnik je očitno razumel, da ima ta neznanec pravico dajati mu zapovedi, zakaj brez ugovora ga je odpeljal na zadnji del ladje, potrkal na vrata in izginil.

Vrata so se odprla in se za neznanec takoj spet zaprla.

Toda naj se je to še tako hitro zgodilo, naj je bil žarek, ki je iz admiralske kabine za trenutek obsijal neznančev obraz, še tako bled, je častnik vendarle utegnil spoznati obraz poznega gosta.

»Generalni kapitan!« je zamrmral. »Hudiča... torej se usodni trenutek bliža...«

Bil je res Altieri.

V admiralovi kabini je ostal kakih dvajset minut, potem je pa odšel in poveljnik ladje ga je spremil do lestvice.

Cecil B. de Mille

Mož, ki je odkril Hollywood

V pričakovanju krstne predstave monumentalnega filma »V znamenju križa«, ki ga je insceniral Cecil B. de Mille za filmsko družbo Paramount.

Petdesetletnik, podjeten in živahen kakor tridesetletni fant. Spočetka je bil pisatelj odrskih iger kakor njegov oče in brat. Cela kopica Millovih iger je žela vsesplošno priznanje v Ameriki. Leta 1913 se je začel zanimati za film, torej takrat, ko je bil film šele v povojih. Ker je moral svoj film »Mož Squaw« snemati po večini na prostem, in ga je že pri

Cecil B. de Mille

pripravah zalotila zima, se je s svojima zaveznikoma Jessejem L. Laskyjem in Samom Goldwynom zmenil za izlet v Los Angeles. Neki znanec mu je pripovedoval o majhni zaspni vasi Hollywood. Sprehodil se je do tega idiličnega kraja in se mahoma odločil, da bo napravil svoj film kar tam. Obširen kozolec sredi žitnega polja tik pomarančnih vrtov in pašnikov so na hitro spremenili v preprost filmski atelje. Skladišče in garderobe so uredili v bližnjem konjskem hlevu. Dekoracijske predmete in pohištvo so kaj radi posodili sosedje, ki so hkratu sodelovali pri filmanju.

V treh tednih je bil gotov film, ki je utrl Millu pot k bodočim uspehom. Vasica Hollywood je postala mogočno filmsko središče, kozolec je bil zibelka Paramounta, de Mille je pa postal najuspešnejši filmski producent v Ameriki. Doslej je »vrtel« že šest in petdeset filmov in porabil dobrih pet milijonov metrov negativnega materiala. S tako dolgim filmskim trakom bi mogli šeststokrat oviti zemljo.

De Mille je »iznajditelj« velikih monumentalnih filmov. Najljubši so mu verski. »Deset zapovedi« in »Kralj kraljev« sta zanesla njegovo slavo po vsem svetu. Takisto je njegov najnovejši zvočni film »V znamenju križa« velikansko delo, ki je v dobi zvočnega filma pač prvi film, ki ga smemo brez skrbi imenovati velikansko delo. Poleg svetopisemskih »Desetih zapovedi« in poleg Kristovega življenja nam prikaže Cecil B. de Mille film, čigar dejanje se godi v Neronovem Rimu za časa razširjevanja krščanske vere. Prikaže nam krvoločne poskuse zatiranja velike ideje pravice in ljubezni, ki je pa bila vendar mogočnejša in moč-

nejša od vsega bogastva in soldatske rimskega cesarstva, ki je bilo zapisano smrti zaradi nadutosti in ohelega samosilstva.

Razen tega da pozna vsa Amerika Cecila B. de Milla po njegovih verskih filmih, mu je javnost prisodila še vzdevek »moža, ki je iznašel kopalno kad«. Bil je namreč prvi režiser, ki se je upal v filmu pokazati kopalnico, opremljeno z vsem rafiniranim razkošjem.

V Hollywoodu je de Mille nad vse priljubljen. Vsi vedo, da nikoli ne pozabi svojih starih sodelavcev in jih skuša pri vsakem svojem filmu kakorkoli zaposliti. Pomožno osebje vselej z navdušenjem sprejme vest,

da namerava de Mille delati nov film. Kajti Cecila B. de Milla imenujejo kralja režiserjev, in komparsom je znano, da imajo težaki polne roke dela, kadar kralji gradijo...

Film v Jugoslaviji leta 1932

(Nadaljevanje in konec.)

Leta 1932 je prispelo več tujih podjetnikov delat filme v Jugoslavijo. V celem je bilo enajst takih odprav. Iz Nemčije je bilo pet operaterjev s skupinami, iz Švedske eden, s Francoskega eden, iz Češkoslovaške eden, dva iz Severne Amerike, eden pa iz Anglije.

Med njimi so štiri skupine delale v naši državi posamezne partije velikih zabavnih filmov.

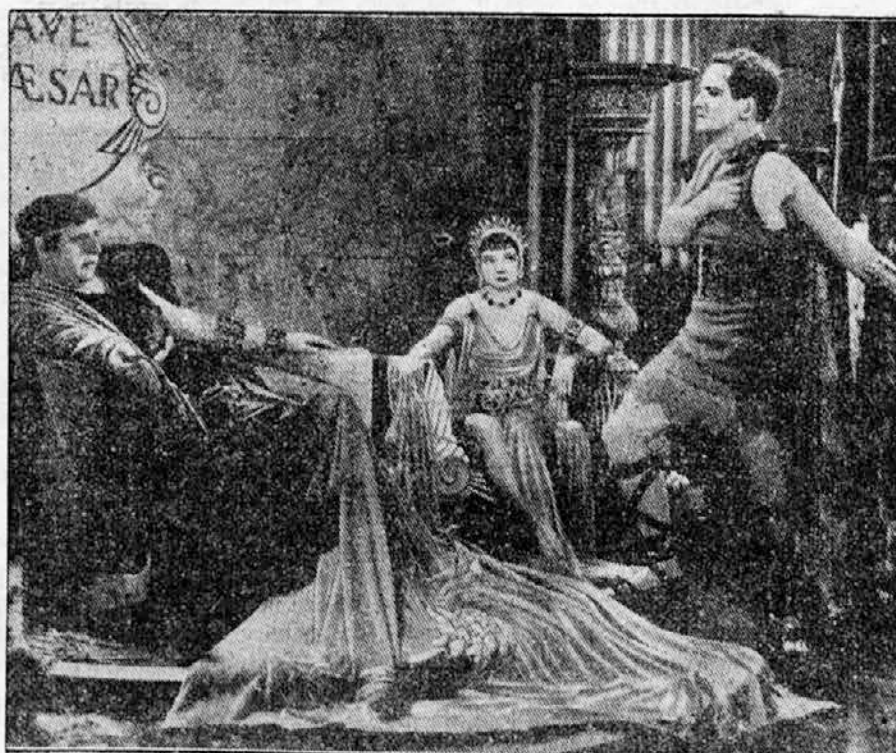
Družba Eidophone je posnela ves film »Fantom Durmitorja« pri nas, a tvrdki »Projetograph« in »Excelsior« le dele iz filmov »Princ iz Arkadije«, »Kraljica srca« in »Izgubljene hčerke«.

in godbeniki (Ita Rina, Nučič, Tanko in komponist Slavenski).

Tujci, ki so sodelovali pri filmanju, so dobili s posredovanjem Državne filmske centrale, Centralnega presbira, ministrstva za trgovino, vojnega ministrstva in banovin ter »Putnika« in parniških družb različne ugodnosti pri vožnji in celo pri vojaškem letalstvu.

Zanimanje za naše kraje je v tujni čedalje večje. Za letošnje leto je bilo in je prijavljenih več novih odprav za snemanje kulturnih in zabavnih filmov.

Največje nemško filmsko podjetje »Ufa« je prišlo filmat že več velikih

Cesar Neron, cesarica in Marcus Superbus (Iz filma »V znamenju križa«)

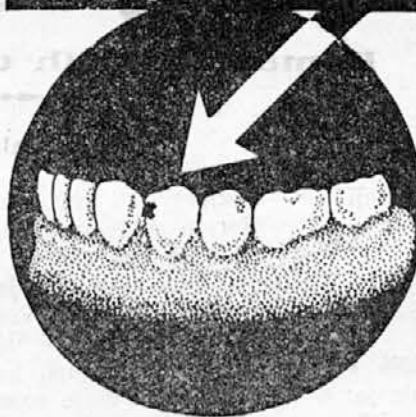
Ostale tvrdke so posnele kulturne in turistične filme, ki so nam mnogo koristili pri propagandi za lepote naših krajev v tujini. Samo družba »Eidophone« je sfilmala 26.000 metrov filma, a vse ostale vsaj po nekaj tisoč metrov. »Durmitor« je bil prvi veliki zvočni film mednarodnega značaja in uspeha, ki je skoraj v celoti narejen pri nas, z našo vsebino in deloma tudi z našimi igralci

kulturnih filmov iz naše države, ki se bodo predvajali po vsem svetu. Prijavila se je tudi odprava, ki namerava narediti film »Bosenska rapodija«.

Tvrdka »Hispanophone« želi napraviti veliki film »Nevesinjska puška« s čisto našim sujetom.

Znani režiser Fritz Lang hoče na našem Jadranu napraviti velik zgodovinski gusarski film.

Stoj! dokler še ni prepozno ...

Zob je votel in se mora zaliti. Dnevna temeljito čiščenje z zobno pasto Chlorodont bi to poškodbo lahko preprečilo. Chlorodont ne daje zobem samo blestečega sijaja, ampak jih ohranja tudi zdrave. Dobiva se povsod. — Poskusite eno tubo, uspeh Vas bo presenetil! Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—

Ti uspehi so vsaj za začetek zelo povoljni tako glede propagande kakor glede popularizacije naše zemlje; ne veljajo nas niti beliča, niti ne delajo stroškov in neprilike našemu gospodarstvu in državi.

Razočaranje »Miss Hungarije«

Njen zaročenec, namišljeni milijonar, je ponarejevalec menic

Bukarešta, v juniju

Iz poroke letošnje »Miss Hungariae«, devetnajstletne Julije Gal, ne bo nič, ker je policija sedmograškega mesta Szigaly-Somlo prijavila budimpeštanski policiji, da je Julijin zaročenec, namišljeni južnoameriški »kralj sira in masla« gospod José Clin navaden slepar. Obtožnica očita Clinu, da je pred leti na pretkan način ponaredil menice in zakrivil tudi sicer goljufije, ki so mu vrgle dobrih 6 milijonov lejev dobička.

Clin se je seznanil z madžarsko lepoticco v Madridu ter jo je na povratku v Budimpešto spremljal. Dekletovim staršem se je predstavil za potomca stare ogrske družine, ki se je že zdavnaj preselila v Južno Ameriko, ter se hvalil, da je največji in najmogočnejši izvoznik sira in sirovega masla v Argentini. Njegovo premoženje gre v milijone. »Miss Hungarija« je bila s starši vred očarana in navdušena za zakon s takim bogatašem.

Prijava sedmograškega mesteca je pojasnila, da sta José Clin in pobegli lastnik opekarn Josef Klein s Sedmograškega ena in ista oseba. Z raznovrstnimi goljufijami si je pridobil šest milijonov lejev in pobegnil v Južno Ameriko. Oškodovane banke v Szigaly-Somloju so spoznale na slikah, ki so jih priobčili listi o zaroki »Miss Hungariae« z bogatim Clinom, svojega nekdanjega klienta ter so prosile brzojavno nevestine starše za pojasnila. José Clin ali Josef Klein, ki je zadevo zavohal, se je pred nekaj dnevi odpeljal po »nujnih opravkih«, kakor je dejal, in obljubil, da se v najkrajšem času vrne in popelje svojo izvoljenko pred oltar.

Ko je pred dobrim tednom dobila policija uradno ovadbo, je mogla samo še to ugotoviti, da se dični ženin že vozi po debelem morju *

Don José Mojica pride ...

Priljubljeni ameriški pevec, bivši član »Metropolitain opere«, bo odpel v več filmih tekoče sezije spet mnogo lepih pesmi, ki so jih nalašč zanj skomponirali.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. B.

25. nadaljevanje

Razgovora med obema asistentoma v sosednji sobi je bilo konec. Ilona je še slišala, kako je dr. Ivanc dejal:

>Glej no, saj si čisto bled!... Pa se vendar ne srdiš?... Ali mar še zmerom...? Nikar, fant, ne misli več na te reči!...<

Asistenta sta šla. Mlada žena se je vrnila v svojo sobo. Vest jo je jela peči. In premišljala je:

>Ciril se ne more sam braniti... Žena misli, da se ji je izneveril, in vendar ni nič kriv... Trpeti mora za greh, ki ga ni storil...<

Ko se je dr. Horvin vrnil domov, mu ni omenila razgovora, ki mu je bila priča. Čemu?... Zlagal se ji je prvič... brez dvoma iz obzirnosti do nje... Zato bi se ji tudi zdaj zlagal. Sama pri sebi ga je celo opravičevala, češ:

>Hotel mi je pomagati, da laglje prebolim... ker me ima tako rad... ker me ljubi iz vsega srca...<

Toda njena otožnost je postala še večja... In ustnice so se ji še krčeviteje stisnile.

Drugi dan popoldne je imela Ilona opravka v mestu. Morala je iti nakupovat. Njen mož je šel k nekemu bolniku in zato ni mogel z njo. Mlado ženo je že ves dopoldan mučil hud glavobol, ki je bil očitno posledica razburjenja prejšnjega dne.

Pri kosilu je glavobol nekoliko odnehal. Doktor je velel zapreči; pol dveh je bilo, ko se je Ilona odpeljala k svoji šivilji, potem je bila pa namenjena še v nekatere trgovine. Vrniti se je nameravala okoli šestih. Kirurg se je odpeljal kmalu za njo k nekemu bolniku.

Toda mlada žena se je vrnila mnogo pred napovedano uro. Spet jo je napadla migrena in zato je odložila nakupe za drugič. Hotela je leči in se malo odpočiti. Legla je na divan v malem salonu med spalnico in sprejemnico svojega moža. Zaveso na oknih je spustila. Prijeten topel somrak je ležal v sobi. Ilona je zaprla oči... toda zaman si je želela spanca. V sencih ji je razbijalo kakor bi jih ji hotelo razgnati.

Spet je premišljala o tem, kaj je slišala prejšnji dan. In sama pri sebi si je dejala:

>Dolžnost mi veleva, da popravim zlo, ki sem ga storila... Ciril... in njegova žena... trpita po nedolžnem zaradi mojega greha... Ne, to moram popraviti!<

In sklenila je, da se bo izpovedala svojega dejanja. Priznala ga bo v pismu, ki ga pošlje Cirilovi ženi, zakaj s Cirilom se ni hotela več srečati, a tudi z njegovo ženo ni marala priti v osebne stike.

Zdajci so ji udarili na uho glasovi.

Horvin se je bil vrnil, in z njim je prišel Lerchenfeld... Srečal ga je bil pred vrtnimi vrati in stopil k njemu z roko, iztegnjeno v pozdrav:

>Kako lepo, da vas vidim, dragi prijatelj! Kar vesel sem, da sem vas dobil!...<

Kirurg ga je odvedel s seboj v sprejemnico. Medpotoma nista srečala nikogar; da utegne biti Ilona že doma, Horvinu še na um ni prišlo.

Ponudil je gostu stol. Lerchenfeld je bil elegantno oblečen in v gumbnici je imel cvetko. Njegov nasmehek je bil ironičen kakor zmerom.

>Tak sedite vendar, dragi prijatelj, in povejte mi, čemu naj pripišem čast, da vas vidim pri sebi?<

>Velikemu prijateljstvu, ki ga čutim do vas.<

>Verjemite mi, da je to prijateljstvo obojestransko, dragi Lerchenfeld.<

>O tem ne dvomim... In vendar...<

Gost je sedel, prekrizal noge, si popravil zgubo na hlačah in zlobno pomežiknil. Po kratkem premoru je dejal:

>In vendar bi o tem smel dvomiti... Zakaj če je človek komu res prijatelj, se mi zdi, da bi moral biti odkritosrčen z njim.<

>Ali to name leti?<

>Kajpada, menda vendar ne na monaškega princa!<

>In s čim sem zaslužil vaše očitke?<

>Tako vam povem.<

Obrnil se je in pogledal okoli sebe.

>Najprej: ali sva sama?<

Horvin se je nasmehnil:

>Seveda sva sama... Ob tej uri je služinčad z doma. Tudi moja žena je odšla v mesto... nakupiti mora nekatere stvari. Vrnila se bo precej pozno.<

>Prav. Zakaj če bi bila vaša gospa doma, bi se varoval povedati vam, kar vam imam povedati.<

>Hudiča! Tak je resna stvar?<

>Zelo resna, dragi prijatelj... Toda najprej mi dovolite, da utemeljim očitke, ki sem ga bil pravkar izrekel. Glede vaše ženitve vam očitam, da mi niste govorili resnice.<

>Glede moje ženitve?<

>Ne delajte se takega svetnika in spomnite se naloga, ki ste mi ga dali... ko sva se srečala na postaji... kaka dva in pol meseca bo tega.<

>Jaz sem vam bil dal kak nalog?<

>Kajpak! Prosili ste me, naj bi na diskreten način raztrosil vest — da pobijem nekatere glasove, ki so krožili o vas — naj bi raztrosil vest, pravim, da se nameravate v kratkem poročiti, in da bo to poroka iz ljubezni.<

>Res je, spomnim se. In?<

>In... Izvršil sem ta nalog. Razglasil sem, da se kesate svoje ljubezenske prošlosti... in da hočete to javno priznati... Tako spretno sem raztrosil to istorijo, da ni nihče niti najmanj dvomil, da ne bi bilo res... Vsi so verjeli, da se boste res iz ljubezni poročili... nu, saj so vas tudi nekajkrat srečali z lepo Madžarko!<

>Še zmerom ne razumem...<

>Stvar je ta, da se je lepa Fifi, ki je bila nekaj časa vaša prijateljica, pred tremi dnevi vrnila iz Rusije...<

>Fifi je v Ljubljani?<

>Da, dragec... Naveličala se je Nevskega prospekta, naveličala kaviarja in velikih knezov. Dolgčas ji je postalo po naši Ljubljani in tako je dala Rusom slovo in se vrnila k nam. Torej Fifi, ki je še zmerom razsipna kakor je bila, in seveda brez denarja, je tu... In snoči je izvedela, da ste se poročili. Bil sem ravno z nekaterimi prijatelji in prijateljicami v njeni družbi... Nekdo je pri tej priliki omenil vaše ime in povedal, da ste bili ravno zleteli v zakonsko gnezdo... z izvoljenko svojega srca... Ko je Fifi to slišala, se je začela na glas grohotati. Videč da prav ne verjame, smo ji začeli resno zatrjevati, da je res: »Ne verjamete? Če vam povemo, da je takol! In veste, kaj je Fifi na to rekla?<

>Kako naj vem!< je malomarno odvrnil kirurg, toda bledica na njegovem obrazu je izdajala, da je ta malomarnost samo hlinjena.

>Nu, poslušajte!... Rekla je, srebaje svojo šesto čašico likerja: »Horvin se je poročil iz ljubezni, ha, ha! To pojdite komu drugemu pravit! Jaz to najbolje vem, saj sem bila dva meseca njegova prijateljica!... In ne da bi se hvalila, lahko rečem, da me je rad imel. Ko sem mu povedala, da sem se odločila iti v Rusijo z nekim bogatim bojarjem, ki se je zaljubil vame, se je plazil za menoj po kolnih in me zaklinjal, naj ostanem v Ljubljani. In še to lahko povem: videč, da se ne šalim in da hočem res v Rusijo, mi je povedal, da se bo oženil z neko svojo rojakinjo, bogatim in lepim dekletom, ki je že dolgo gledal za njenim premoženjem; dejal je, da lahko računam s tem, da me bo, ko se poroči, bogato vzdrževal.<

Vidite, tako je pripovedovala Fifi, in ni bilo videti, da bi lagala. In tedaj so se spravili name in se mi rogali, da sem tako lepo nasedel. Nič ni pomagalo moje zatrjevanje, da imam vašo besedo... Še bolj so se mi smejali.

To me je prvi mah razdražilo. Zdaj pa na to niti ne mislim več...<

Če sem se izprva srdil na vas, lahko vidite, da me je srd minil, ker sem prišel k vam, ne zato da bi vam delal očitke temveč da vas opozorim, da se pazite.<

>Pred kom?<

>Pred Fifi... Še tole moram namreč povedati. Ko smo se razhajali, je dejala: »Pogledati moram k

svojemu dragemu Horvinu. Zdaj ko je svoje dosege in priženil premoženje, se spodobi, da izpolni svojo obljubo... Na povratku v Ljubljano sem se temeljito osušila; zato ne bi bilo pametno, če bi izpustila iz rok tako lepo priložnost, da si spet malo opomorem.' To rekši je dvignila kozarec in z nekam zapletajočim se jezikom vzkliknila: »Naj živi ljubezen!... Naj žive zaljubljeni!<

To, dragi prijatelj, vidite, sem vam hotel povedati...<

Horvin je vstal. Bledica na njegovem obrazu je postala še večja. Trenutek je prislunil, zakaj zdelo se mu je, kakor bi bil slišal neki šum za vrati, ki so držala iz sprejemnice v mali salon. Toda takoj se je spet pomiril. Lerchenfeld ga je gledal s porogljivim nasmeškom.

>Nu?<

>Kaj?<

>Nič ne ugovarjate?<

>Ali bi mar mojim ugovorom verjeli?<

>Ne bi, dragec... nikakor ne. Sicer pa, če sem že zaradi vas raztrosil svojim prijateljem, da se mislite iz ljubezni ženiti, vam moram že reči... da jaz sam niti trenutek nisem vzel za evangelij, kar ste mi tako prepričevalno govorili. Kajti vi ne spadate med romantike in tudi med sentimentalne ljudi ne... Vi ste človek sedanje dobe... Nu, saj sva sama... kar priznajte!<

>Naj bo: priznam...<

>Prav imate.<

Lerchenfeld je vstal.

>Ne maram vas nadlegovati. Prišel sem samo zato, da vas posvarim pred nevarnostjo, ki vam utegne groziti od te Fifi. Mislim, da niste prav storili, da ste se tako... intimno zapletli z njo... Sicer je pa to vaša stvar...<

>Hvala vam... In upam, da se ne boste več name srdili?<

>Če bi se zares srdil — ali bi bil zdajle tu?<

>Še besedico, Lerchenfeld. Če že res nisem iz ljubezni vzel žene, ki nosi moje ime, vendarle ne bi hotel, da bi ona to izvedela...<

>Razumljivo!<

>Zato bi vas rad glede na to, kar ste mi pravkar povedali, prosil za neko uslugo.<

>Izvolite!<

>Skušajte poiskati Fifi in ji povejte, da bi se rad za vsako ceno izognil skandalu. Povejte ji, da nikakor ne mislim spet z njo začeti. Dajte ji to razumeti in poizvedeti, na koliko ceni svojo molčečnost. Veliko uslugo bi mi napravili, če to dosežete. Tega vam nikoli ne pozabim.<

>Dobro... Toda opozoriti vas moram, da se mi zdi ta ženska tiste vrste, ki mnogo zahtevajo.<

>Kaj mi mar!<

>Razumem... Danes ste bogati!<

Horvin je že v drugo med tem pogovorom nabral obrvi. Toda ali je mar smel v tem trenutku zavrniti porogljivo pripombo moža, ki ga je prišel svariti?<

Lerchenfeld je sam videl, kakšen vtis je napravila njegova opazka, in je brž obrnil pogovor drugam.

>Saj res, nisem vam še čestital zaradi članka v vašem strokovnem glasilu. Slišal sem, da je zbudil veliko pozornost.<

>Eh, ni sile!<

>Narobe! Saj pa tudi ni čudo! Zakaj vaše trditve o možganskih lokalizacijah bi bile docela nezmiselnost, če ne bi temeljile na točnih opažanjih in prepričevalnih poskusih, ki ste jih moralj napraviti. Nekateri sicer govore o blufu... Jaz sem vas zagovarjal in se bom tudi v bodoče zavzel za vas. Toda v ta namen mi morate dati kakšno orožje v roke in mi pojasniti opažanja, ki so vas spravila do tako zanimivih sklepov.<

Češka kuhinja

Piše Nuša

Češki vlivanci

Iz $\frac{3}{4}$ kg bele moke, $\frac{1}{2}$ l mleka, 3 rumenjakov, 6 dkg sladkorne sipe, nekoliko soli, $\frac{1}{2}$ limone (lupin), 2 dkg kvasa, napravimo redko testo, kakor za palačinke. Dobro ga stepemo, in dodamo še snega iz 3 beljakov ter pustimo testo 1 uro in četrt vzhajati. Na štedilnik deneimo ponev za vlivance (dobimo v trgovini Breznik). Na dno vsake vdolbine deneimo malo masti in ko je razbeljena, vlijemo v vsako vdolbino po eno žličico testa. Eno minuto pečemo po eni strani, potem po drugi. Ohlajene vlivance potresemo s sladkornim prahom in cimatom. Zmečkamo lahko tudi rdeče jagode in z njimi pomazemo vlivance 1 cm na debelo in potresemo s sladkorjem. Vlivanci so jako okusni in poceni, na Češkem so zelo priljubljeni.

Iz te količine naredimo 40-45 vlivancev.

Češki »volčki«

Iz $\frac{3}{4}$ kg bele moke, pol l mleka, 2 jaje, malo masla, 2 dkg kvasa, malo soli in limonovih lupin, napravimo precej gosto testo, ki ga pustimo 1 uro in četrt na toplem vzhajati. Ko je vzhajano, ga denemo na desko in delamo z roko kroglice v velikosti srednjega jabolka. Polagamo jih na z maslom pomazan kositer, ki ima nizkok rob. Pustimo še 15 minut vzhajati ter jih pečemo 15-20 minut v precej vroči pečici. Pečene pomazemo z maslom in ko se ohladijo, jih pomazemo s češpljevo marmelado in potresemo z nastrganim sirom. Lahko tudi zmečkamo borovnice, z njimi pomazemo vdolke in jih potresemo s sladkorjem.

Palačinke s sirom

Naredimo redko testo iz pol kg bele moke, pol l mleka, 3 rumenjakov, sladkorne sipe, nekoliko soli, malo masla in nekoliko limonovih lupin. Dobro ga stepemo, da se napravijo mehurčki, in dodamo še snega iz 3 beljakov. Palačinke pečemo na razbeljeni ponvici. Nadevamo jih s sirovim nadevom, zvijemo in polagamo v pekač, ki je dobro pomazan z maslom. Polijemo jih z osminko litra kisle smetane in pečemo 15 minut v srednje vroči pečici.

Sirov nadev: pol kg svežega sira, 2 jajci, 8 dkg sladkorne sipe, 6 dkg rozin in nekoliko masla mešamo 5 minut in s tem nadevamo palačinke.

»Skubanke«

To je češka narodna jed, ki pride vsaj enkrat v tednu na mizo.

Poldruge kilo sirovega krompirja olupimo, zrežemo na listke, nalijemo nanj 1 in četrt l vode, dodamo malo soli in krompir skuhamo. Potem stresemo nanj pol kg bele moke in pu-

stimo, da vse še 20 minut vre. Nato mešamo zmes približno 10 minut, da postane popolnoma gladko. Žličico namakamo v razbeljenem maslu, z njo oblikujemo lepe žličnike, ki jih denemo v skledo, polijemo z razbeljenim maslom ter potresemo s sirom, ki ga nekoliko osolimo. Serviramo gorke.

Skubanke lahko tudi polijemo z maslom in potresemo z mletim makom, ki ga zmešamo s sladkorjem. Za 5 oseb stane 15 Din.

Kreugerjeve ljubice

V letošnjem aprilu si je v Londonu končala življenje neka dama, ki je bila nekoč ljubica kralja vžigalic Ivarja Kreugerja. Javnost zve o življenju »velikih« kurtizan samo ono, kar čenčajo ljudje, ali kar pišejo v romanih. Časih nam jih pokaže kdo v velikih kopališčih, na dirkališčih ali v igralnicah. Marsikdo zmaje z glavo in se vpraša: »kaj bo kasneje; kakšen bo konec?« Alice Ormrode je končala žalostneje, kakor bi mislili. Ljubica največjega »bogataša« je umrla kot zbiralka cunj in pijanka v nekem londonskem zatočišču...

Toda nekoč je živela leta in leta v Stockholmu v krasni vili, spremljala je denarnega mogotca na vseh potovanjih in je veljala v vseh luksuznih hotelih sveta za Kreugerjevo ženo.

Učiteljica za gimnastiko

Alice Ormrodejevo je izpodrinila pri Kreugerju prav tako plavalasa, toda mlajša Ingeborg Eberth, ki se ga je oklepala kakor kleščice do njegovega strašnega poloma. Ingeborg je bila iz dobre meščanske družine. Pečala se je s poučevanjem gimnastike. Ko je spoznal Kreuger Alice

Ormrode, si je bila ravno urejevala zavod za masiranje z denarjem nekega Angleža. Ingeborg Eberth je pa bila dobro vzgojena in duhovita.

Alice Ormrode ni uničil Kreuger. Ko jo je zapustil, se je pretolkla po odrih, toda prehitro se je postarala in postala bolehná. Njen konec v londonskem predmestju je bil zapečaten.

Ingeborg Eberth je pa po Kreugerjevi smrti priobčila spomine o skupnem življenju s Kreugerjem, pa jih je nemara za drag denar prodala. *

Če še ne veš

Gliste odpravimo iz cvetličnih lončkov, če prekuhamo že rabljene čajne liste še enkrat in ocedek še mlačen prilijemo cvetlicam. Gliste se že čez nekaj hipov pojavijo na površini, nakar jih z laskoto odstranimo.

Predmetom iz želovine, ki so postali motni, prav lahko vrneš pravi blesk, če jih z volneno krpo tako dolgo drgneš, da se segrejejo. Tik za tem jih je treba natreti z voskom. Ko se predmet shladi ga z laskoto zloščiš. Če ni takoj uspeha, ponovi to večkrat.

RUFF čokolada = so splošno priljubljeni bonboni

Mali oglasi za vse žene

Potenje, kakor tudi vse neprijetne pojave, ki so v zvezi s potenjem, odstranite hitro s prijetno uporabo **Oronit** vode. 1 steklenica Din 30.—.

Barva za lase, zajamčena v delovanju, enostavna uporaba, trajna v lepih nijansah, že leta nedosegljiva, je **Oro barva**. Stalnost barve zajamčena. 1 garnitura z natančnim navodilom Din 30.—.

Solne pege in drugo nečistočo z obraza odstrani hitro in temeljito **holandska Mileh krema**. Uspeh presenetljiv! Lonček Din 15.—.

Zanesljiva in preizkušena nega las je mogoča samo z **Vodo iz kopriv**, ker že po prvi uporabi izgine prhljaj, prepreči izpadanje las in pospeši rast, lasje pa postanejo valoviti in bujni. 1 steklenica Din 30.—.

Opatična krema in milo, iz pravega lilijevega mleka, omogoči uspešno nego obraza in telesa, posebno damam, ki imajo občutljivo in nežno kožo. Zakonito zavarovani in nedosegljivi izdelki. Opatična krema po Din 15.—, milo po Din 10.—.

Lepe dekliške prsi so ponos vsake žene. Svojo lepo obliko dobe hitro in zanesljivo z masažo **Eau de Lahore**. Uporaba je enostavna, uspeh zajamčen. Cena steklenici Din 30.—.

Pasta Majalis je specialna krema za umivanje in olepšavo. Uporablja se uspešno pri damah, ki ne prenesejo nobenega mila, a žele imeti dovršeno čist in umit obraz. 1 steklena doza Din 15.—.

Zrealo vsake žene so njene roke, ki ostanejo s pomočjo kreme **Je fais blanc** vedno bele in gladke, kljub temu, da gojite sport in opravljate pisarniška in gospodinjstva dela. Tuba Din 10.—.

Najfinejši puder, ki se zelo dobro prime obraza in ne propusti znoja ter daje obrazu vedno lepo, temno polt, je **Porenal puder**. Prvovrstna kvaliteta, fin parfum, lepe barve. 1 škatla Din 24.—.

Tekoče rdečilo za obraz je zelo priljubljeno, ker stalno ohrani barvo in preprečuje potenje. Tekoče rdečilo **La Bella Bietta** se dobi v najlepših naravnih barvah. 1 steklenica Din 15.—.

Lak za nohte, najfinejše vrste, daje nohtom sijaj briljanta. Zelo okusna večja stekleničica s čopičem Din 15.—, manjša stekleničica s čopičem Din 6.—.

Plavolaskam se ni treba bati za lepe plave lase, ker podeli **Blondin Dor** že po prvi uporabi lasem lepo, zlato barvo s krasnim leskom. 1 steklenica z navodilom Din 15.—.

Že 30 let znana in priljubljena **Nobilior krema** za podnevi in ponoči, zanesljivo polepša in neguje obraz. Deluje hitro in zanesljivo. Cena 1 tubi Din 12.—.

Neprijetne dlačice z obraza, rok, nog in pod pazduho odstranite hitro in brez bolečin edino z **Erbol praškom**. 1 lonček 15.—dinarjev.

Belo, lepo in čisto polt si pridobite samo s preizkušenimi sredstvi. **Porenal krema** za podnevi in ponoči vas ne bo razočarala. 1 tuba sube ali mastne kreme Din 18.—.

Vse gornje izdelke pošilja po pošti, po originalnih cenah **Nobilior parfumerija**. Zagreb, Illica 34 ali Jelačićev trg br. 15.

Madeži od črnila na šolskih oblekah. Madeže omočimo z očiščenim glicerinom in pustimo, da deluje več ur, ali pa kar čez noč. Nato izperemo z mlačno (ne vročo) milnico in izpiramo s čisto vodo. Vlažno tkanino dobro zlikamo. Če so madeži zajedeni v blago, je treba čiščenje večkrat ponoviti.

Joghurt je alkohola prosto mlečno kisalo, ki se napravi iz raznih bakterij za kisanje mleka. Z joghurtovimi klicami skisano mleko je prav okusna pijača, ki pospešuje redno prebavo. Na Bolgarskem jo pozna sleherni kmet.

Margarina (umetno maslo) je zmes več različnih masti. Glavne sestavine so: rastlinska mast (po navadi kokosovo olje), živalska mast (loj), mleko in jajca. Seveda sta količina mešanih masti in način sestave pri vsaki margarinu drugačna.

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v

Lekarni dr. G. Piccoli Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) 6
nasproti »Nebotičnika«

Prsti vas bole in nervozni ste? To so posledice tipkanja na pisalni stroj, ki je nepregleden, trd in okoren.

Pisalni stroj naj piše sam! Takih želja je sto in sto. Toda takega stroja še ni in ga ne bo. Najbolj pa se približuje tej dovršenosti pisalni stroj

WOODSTOCK

Ta stroj se lahko imenuje višek tehnike. Izumitelji — ameriški inženjerji — so ponosni na svoje delo.

Woodstock je v Ameriki zadnji dve leti najbolj razširjena znamka. Letos je dobila največja naročila za pisalne stroje tovarna Woodstock.

WOODSTOCK

Ima poln in lahek udarec, njegov voz brzi kot bi imel tičja krila, pisava je čista in dovršena.

Kdor Woodstock le vidi, mu je naklonjen, kdor Woodstock preizkusi ve, da je to najboljši stroj, kdor na Woodstocku dela samo par dni, se ne more ločiti od njega nikdar več, kajti Woodstock postane človeku desna roka.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: **Tipka družba z o. z.**, trgovina s pisarniškimimi stroji in potrebščinami, Ljubljana, Gledališka ul. 8, Telefon 29-70.

Vaše zadovoljstvo - naš uspeh.

DECI:

19.-

Vrsta 4431-00

V toplih dnevih je potreben lahek čevlji. Ta je izdelan iz platna z gumijastim podplatom — tako, da se na nogi niti ne občuti. V njem se nosi lufov vložek, ki stane Din 4.—

25.-

Vrsta 4461-05

Poleti za vsako priliko te bele platnene čevljičke s sponko in z gumijastim podplatom. Vel. 27 do 34 Din 35.—

29.-

Vrsta 4761-74

Okusen čevljiček v radost Vašim ljubljencem. Izdelan iz raznovrstnega platna s crep-gumijastim podplatom. — Vel. 27—34 Din 35.—

19.-

Vrsta 4561-29

Za sport. Idealen in najcenejši čevlji za vse vrste sporta, za turistiko in razne igre. — Vel. 27—34 Din 25.—

35.-

Vrsta 2942-00

Sandale s crep-gumijastim podplatom, praktične, trajne in zelo udobne. — Vel. 27—34 Din 45.—, 35—38 Din 59.—

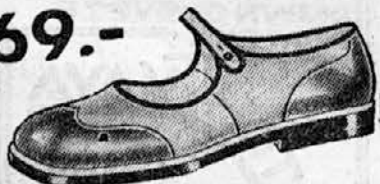
49.-

Vrsta 5641-38

Za Vaše zlate otročičke udobne čevljičke iz telečjega boksa s sponko, v široki obliki

69.-

Vrsta 5642-36

Otroški čevljiček iz boksa s sponko, okusno okrašen. Praktičen za vsakdanjo nošnjo kot tudi za praznike.

Močne veziljke Din 1.— par.

Za časa velike vročine so naše prodajalnice preskrbljene z lahko in udobno obutvijo in sicer po taki ceni, da si vsakdo lahko nabavi več parov. Najboljše jamstvo, da boste zadovoljni, je — naša dolgoletna izkušnja, — naše strokovno znanje, — naše veliko število odjemalcev, — naši dobri in ceneni čevlji.

Pridite in prepričajte se!

ŽENAM:

49.-

Vrsta 3335-10

Udoben ženski platnen čevlji z gumijastim podplatom in nizko peto. Praktičen za vsakdanje nošenje.

49.-

Vrsta 2925-07

Platneni čevlji na zadrgo z elastičnim gumijastim podplatom in isto tako peto. Za počitnice.

49.-

Vrsta 2445-09

Okusen platnen čevlji z nizko peto in gumijastim podplatom za so-parne dneve neobhodno potreben. Lahek in poceni.

69.-

Vrsta 9815-43

Eleganten lahek, platnen pems-čevljiček v kombinaciji z rjavim usnjem ali pa z lakom. Za krasne solnčne dneve.

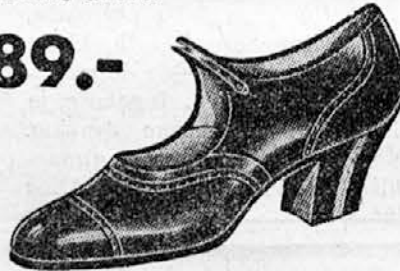
69.-

Vrsta 3945-03

Praktičen in udoben čevlji iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Za vsakdanje nošenje nena-domestljiv.

89.-

Vrsta 2945-11

Za vsak dan te čevlje iz boksa, črne ali rjave. Isti iz laka za nedeljo in praznik za Din 99.—

79.-

Vrsta 8865-11

K lanki letni obleki nosite te idealne in okusno kombinirane opančice. Zelo so zračne in udobne. Rdeče ali plave.

99.-

Vrsta 9645-38

Eleganten čevljiček iz rjavega boksa s kombinacijami kačje kože.

149.-

Vrsta 9305-54

Lahek in zračen pems-čevljiček iz semiša s kombinacijo iz laka ali rjavega usnja, okusno perforiran.

149.-

Vrsta 9375-08

Zelo eleganten in okusen čevljiček s sponko in visoko peto iz belega semiša, okrašen s kačjo kožo.

MOŽEM:

69.-

Vrsta 2947-00

Sandale s crep-gumijastim podplatom, ne žulijo ne nog ne žepa. Zelo so lahke, zračne in udobne. Ženske Din 59.—

79.-

Vrsta 1137-27

Eleganten moški polčevlji za poletje v kombinaciji platna s črnim in rjavim usnjem. Krasna izpopolnitev poletne garderobe vsakega gospoda.

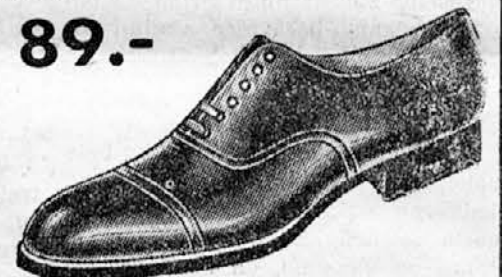
89.-

Vrsta 2927-41

Zračne in lahke sandale s chrom-podplatom. Za tople dneve neobhodno potrebne.

89.-

Vrsta 1937-29

Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim podplatom. Za vsakdanjo uporabo, rjavi ali črni.

149.-

Vrsta 1937-26

Eleganten moški polčevlji, okusno perforiran. Kombinacija semiša z usnjem. Za izprehode in družbo.

VELIKA IZBIRA V VSEH MODNIH BARVAH IN DESENIH.

OTROŠKE NOGAVICE:

Dolge bombažaste Din 8.— 10.— in 12.—
Kratke iz sukanca Din 7.—, 9.—
Dokolenke Din 10.—, 12.—

ZENSKÉ NOGAVICE:

Svilena Breda Din 29.—
Svilene Din 19.—
la flor Din 19.—
Bombažaste America 15.—
Bombažaste normal 9.—
Kratke iz sukanca Din 10.—

Barata